

**Examenul de bacalaureat național 2021
Proba E. b)**

Limba și literatura maghiară maternă

Testul 2

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Tóth Árpád: Rozskenyér
Ó-Tátrafüred

*Nézem a homorú völgyet,
A tárt ölü lapályt:
Nagy, ősi fenyőfa-teknő,
Mit vén idők véseje vájt.
A jámbor tót falucskák
Mint békés rozskenyerek
Töppednek a barna teknőn,
Mind oly szelid s kerek.*

*Már esti homályban ültök,
Csak itt fenn sajog a táj,
Fátylasodó szememnek
Húnyó nap bús tüze fáj;
Húnyó, rossz nap parázsa
Szívembe ette magát, –
Kis falvak, pöttömnyi békék,
Adjatok jóéjszakát...*

*Falusi, kerek kis sorsok
Jóízét érzem,
A sok apró, messzi tornyot
Símogatni nyúlna kezem:
Ó, falvacskák, kiket a béke
Hűs kovásza dagaszt,
Békételen szívemnek
Izenjete vigaszt!*

*Álmodjam rólatok ma!
Míg csöndetek takar,
Pelyhes csönd, szívig és állig,
Tán zsongul az árva zavar,
Rámsimítja az álom
Sugárzó, szép tenyerét,
S kiformálja szívemből
A béke rozskenyerét.*

(1924)

Forrás: Tóth Árpád összegyűjtött versei és versfordításai. Osiris Kiadó, 2000. 196–197.

- a. Melyik műfaj sajátosságait ismeri fel a versben? 5 pont
b. Milyen viszonyban van a beszélő Ó-Tátrafüreddel? Fejtse ki válaszát! 5 pont
c. Értelmezze a „rozskenyér” jelentéseit az egész szöveg kontextusában! 5 pont
d. Milyen stílusirányzat jellegzetességeit ismeri fel a szövegben? Indokolja állítását! 5 pont

A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Greco Krisztián első prózakönyvéről – amely két verseskötete után jelent meg (Vízjelek a honvágyról, 1996, Tevan; Angyalkacsinálás, 1999, JAK-füzetek) – nemcsak a sablonmondattal jut

eszünkbe, hogy rátalált a saját hangjára, hanem inkább az, hogy több olyan hangra is rátalált, melyet mind sajátjának mondhat.

A huszonhat éves, Gérecz Attila-díjas szerző sok pletykát tud. Sokat tud a pletykáról magáról is. Végül pedig sokat képes láttatni belőle, tán többet is, mint szándékában állt. Nem a perről szóló hírekre gondolok, nem a szülőföld, Szegvár felbolydulására, nem is a kötet megjelenését követő jogi vitákra. (Bár ez az utótörténet is – ami esetünkben szervesen kapcsolódik a műhöz – része annak, hogy a mű életjelenséget mutat be.)

A fiatal író – hét évvel ezelőtt, tizenkilenc évesen mutatkozott be az ÉS hasábjain – rendkívül nehéz feladatot oldott meg a pletyka szépirodalmi formában való rögzítésével. [...]

Olyan világról közvetít, amelyről olvasói közül keveseknek van tartós és közvetlen tapasztalata. A dokumentációs igényt szolgálja az írói eszközök megválasztása: a stílus helyenként zaftos, akár a pletyka maga. Aki pedig hangos olvasással is „teszteli” az elbeszéléseket, annak szembeűnhet, hogy a szöveg feltűnően sok helyen híven követi néhol a pletykának, máskor a parttalan szövegelésnek az élőbeszéd során hangzó ritmusát.

Greccsó az életről ír. A recenzens abban a lorcai értelemben vállalja ezt a banális mondatot, hogy pletyka nélkül nincs élet, pletyka nélkül nincsenek emberi kapcsolatok. Abban az értelemben, ahogy Lorca drámájában – Bernarda Alba háza: az egész mű a pletykától való félelemtől szól – Bernarda Alba megpróbálja házáat elzárni a világ elől, életfogytiglani börtönt csinálva belőle, kitépve családját a pletyka hálójából. Törekvése halálhoz vezet. (Célját sem tudja megvalósítani: a pletyka megjelenik, ha lefojtva is. Bernarda öt lánya egymásról beszél, a szolgálójuk pedig mindenkiről.) Greccsónak sikerült az, ami keveseknek: egy életjelenséget a maga élő mivoltában mutat be. Nem a pletykát kelti életre, hanem élő mivoltában ábrázol egy gazdagon burjánzó, ám mindmáig csak marginálisan kezelt humánspecifikus hajlamot.

(Szvetselszky Zsuzsanna: A pletyka azé, aki megműveli. In: <https://www.holmi.org/>)

1. Állapítsa meg az alábbi kijelentések igazságtartalmát! Jelölje I (igaz) vagy H (hamis) betűjellel!

- Greccsó Krisztián, Gérecz Attila-díjas szerző, sok pletykát tud.
- A fiatal író tizennyolc évesen mutatkozott be az ÉS hasábjain.
- A pletyka szépirodalmi formában való rögzítése feltűnően kevés helyen követi a parttalan szövegelésnek az élőbeszéd során hangzó ritmusát.
- Greccsó az életről ír.
- Greccsó egy életjelenséget a maga élő mivoltában mutat be. 5 pont

2. Gyűjtse össze a szövegből a pletyka öt jellemzőjét! 5 pont

3. Mi a szöveg kommunikációs funkciója? Indokolja válaszát! 5 pont

4. Fejtse ki véleményét 10–15 mondatban a következő kijelentésről!

„Pletyka nélkül nincsenek emberi kapcsolatok” 10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **A család ábrázolása az epikában** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. **Jókai Mór: Az arany ember, Móricz Zsigmond: Sárarany, Kosztolányi Dezső: Pacsirta vagy más olvasott mű**) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a választott epikus alkotás műfaji sajátosságai 5 pont
- a család bemutatása 5 pont
- a jellemábrázolás eljárásai 5 pont
- értékrendek ütközése 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.